

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

اصول الفقه (مباحث الفاظ)

مفاهیم - شرط متعدد و جزاء واحد ۱

جلسه ۹۲

استاد نجارزاده

وقتی شرط متعدد و جزاء واحد باشد؛ دو حالت متصور است:

صورت اول: جزاء قابل تکرار نباشد، مانند قصر نماز در سفر؛ مانند: «اذا خفی الاذان فقصر» و «اذا خفیت الجدران فقصر».

صورت دوم: جزاء قابل تکرار باشد، مانند غسل؛ «اذا اجنبت فاغتسل» و «اذا مسست میتا فاغتسل».

صورت اول: در این صورت، تعارض بین مفهوم و منطوق دو دلیل شان وجود دارد.

برای رها شدن از این تعارض، چاره‌ای نیست که یکی از این دو وجه را اعمال کنیم:

وجه اول: ظهور هر دو شرط را در سببیت استقلالی توسط عطف با واو، قید بزینم که تقییدی در مقابل آن اطلاق می‌باشد. در حقیقت شرط، مرکب از دو شرط می‌شود و هر شرط، جزئی از سبب برای تالی می‌شود و در نتیجه، دو جمله به منزله جمله‌ی واحدی می‌شوند که مقدم آن، مرکب از دو شرطیه است. می‌شود: اذا خفی الجدران و الاذان معا فقصر.

وجه دوم: این دو جمله را از جهت ظهورشان در انحصار، مقید کنیم. در این صورت، شرط یا یکی از آن دو به نحو بدلیت است و یا جامع بین آن دو است.